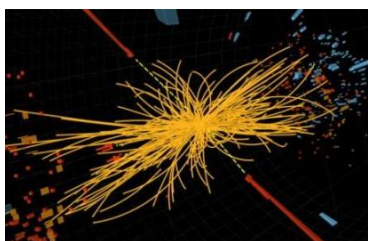


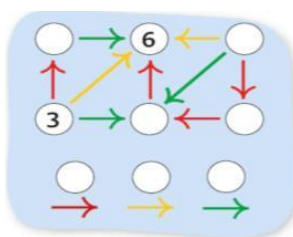
Zmena myslenia o trvalých hodnotách

Viacznačné skutočnosti



Hospodársky a mravný rozvrat akoby svojou všeobecnosťou charakterizoval približujúcu sa globalizáciu tretieho tisícročia. Masové orgie konzumu už dlho pripravujú nové sťahovanie národov. Hltáme správy o násilí, zvrátenom sexe, bezbrehej moci a špinavých peniazoch. Tolerujeme ľudskú zlobu, otvorený podvod, do neba volajúci zločin. Neskrotná filozofia obchodného zisku zastiera druhú stranu mince – častú biedu a bezbrehé zúfalstvo. Niektorí nadľudia si môžu dovoliť abnormálny luxus, mnohí bezradní nemajú ani na to najpotrebnejšie.

Chaos z informácií



Telekomunikačné prostriedky nám umožňujú vzájomné spojenie vo dne i v noci. Sme si naozaj bližší? Záplavu závidi i nenávidi, chamtivosti či nevraživosti, sebeckosti a pýchy akoby nebadáme. Mediálne prostredie je často vyplnené iba propagovaním zvrhlosti, vymyslených príbehov, fiktívnych listov a otázok, plytkými názormi nepoučiteľných politikov, bezcennými správami. Všadeprítomná reklama a inzercia, upútavky i natuplé horoskopy balamutia neobyčajne rafinovaným spôsobom

bezohľadné cigánstva určené pre väčšiu konzumáciu márností postmoderného sveta. Duchovná chudoba kvitne, vnútorný myšlienkový rozklad pokračuje.

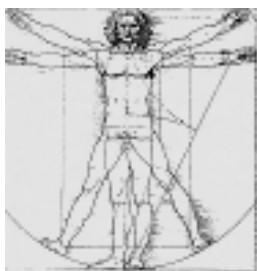
Zásadné riešenia



Asi je už nevyhnutné, aby ľudstvo konečne spoznalo a vyriešilo svoje riziká: prenasledovanie spravodlivých, utláčanie bezbranných, chudobu poctivých, bezprávie slabých, využívanie chudobných, umlčovanie pravdivých, väznenie oslobodených, napádanie pokojných, usmrtenie nevinných. Bez pýchy technického pokroku, bez triumfalizmu vedeckých objavov, bez pohrdania životnými náhľadmi otcov musíme dať ducha pravdy a lásky všetkým našim skutkom. Pravda sa hľadá nezištným

myšlienkovým úsilím, nevytvára sa násilím ani uzurpovaním moci. Univerzalita lásky ponúka mravné sebazdokonalenie i neformálnu spoluprácu.

Možnosti rozumu



Múdrosť je presvedčenie o trvalých hodnotách, zmysluplnej kvalite každého ľudského života. Všestranné vzdelanie kultivuje aj city, pozorné premýšľanie sprístupňuje hlbšie zážitky, veda i umenie pripravujú vnímanie nečakaných súvislostí až do objavenia a pochopenia trvalých duchovných princípov. Praxou overená myšlienková obratnosť nám ponúka riešenie rôznorodých problémov, zásadovosť charakteru vlieva energiu vôle do zodpovedných skutkov slobodnej ľudskej bytosti. Rád pripomínam odkaz významného logika, filozofa, ale aj profesora náboženstva i sociálneho mysliteľa Bernarda

Bolzana (1781–1848): *Omnoho viac ako o šírenie užitočných právd sa musíme usilovať o to, aby sa cvičením u ľudí rozvinula schopnosť úsudku ... musíme ich naučiť samostatne rozpoznávať nesprávne úsudky.* Základy logiky, formálnej i neformálnej, by mali byť nielen trvalou súčasťou vzdelania. Nová humanita 21. storočia, v každej svojej definícii, nesmie vynechať túto podstatnú zložku vzdelávania. Už dlhšie sa vie, že *Bez učenia ani svätec nedokáže vynášať správne úsudky* (T. Campanella, 1568–1639). Veľmi pôsobivo vystihol časté chyby našej súkromnej logiky známy aforista F. Rochefoucauld (1613–1680): *Každý sa sťažuje na zlú pamäť, ale nikto sa nesťažuje na zlý úsudok.* Možno práve teraz bude vhodná aj myšlienka známeho francúzskeho filozofa a matematika: *Celá ľudská dôstojnosť spočíva v myslení. Snažme sa preto, aby sme mysleli správne; v tom je princíp mravnosti* (B. Pascal, 1623–1662).

Jednoduché pravidlá



Modlitbou a prácou naplnené príkazy Desatora prekonávajú rozbúrené vlny ľudských osudov. Sme a zostávame tým, ako a o čom premýšľame, o čo sa snažíme. Svedomím túžime po univerzalite Ducha, ktorý nás smeruje k limitám večnosti. Ak dodržíme prirodzený mravný zákon, spoznáme radosť ako nezadržateľne obohacujúcu duchovnú skutočnosť. Vždy a všade vzniká príležitosť vnímať i pochopiť záchvev tajomného Absolútna. V každom čase i mieste možno vystrieť a pozdvihnúť ruky, aby ľudské duchovné srdce mohlo vyžarovať pokornou Láskou. Každá skutočnosť je náznakom všadeprítomnej nekonečnej zmysluplnej Tvorivosti. V myšlienkach i našimi skutkami sa postupne stávame tým, čím natrvalo zostaneme. (D. M. Jedinák)

